

EMK 21 | 22
SACHSEN

EUROPA
MINISTER:INNEN
KONFERENZ

Sachsengrafik © Valeska Peschke 2021

**ROČNÍ PROGRAM
PŘEDSEDNICTVÍ**

Zdravice

Vážené dámy, vážení pánové,

dne 1. července 2021 převzal Svobodný stát Sasko předsednictví spolkové Konference ministrů a ministryň pro Evropu (EMK). Po dobu jednoho roku máme nyní čestný úkol vést toto grémium a koordinovat evropskou politiku spolkových zemí. Po sestavení vlády v roce 2019 se evropský resort stal v Sasku součástí Státního ministerstva spravedlnosti a pro demokracii, Evropu a rovnost. S tím souvisí naše úsilí o vytvoření moderní a progresivní evropské politiky. Chceme přispět k tomu, aby se naše evropské společenství stalo demokratičtější a bližším občanům. Proces konference o budoucnosti Evropy, která byla zahájena 9. května 2021, k tomu nabízí vynikající příležitost. Pandemie koronaviru nám všem ukázala, jak důležitá je pro nás Evropa, jaký význam má přeshraniční spolupráce a co to může znamenat, když jsou hranice přes noc uzavřeny. Kromě pandemické situace existuje celá řada dalších důvodů, proč se podrobně zabývat budoucností Evropy. Více o našich hlavních tématech najdete v dalších kapitolách. V našem předsednickém roce budeme samozřejmě také doprovázet téma „Evropské hlavní město kultury 2025“. Je skvělé, že Chemnitz spolu se slovinskou Nova Gorica mohou tento titul nést a naplnit ho životem.

Spolu se svými kolegy*ňmi se těším na vzrušující předsednický rok, v němž se snad znovu dočkáme více osobních setkání a plodných výměn.

Se srdečným pozdravem

Katja Meier

saská státní ministryně spravedlnosti a pro demokracii, Evropu a rovnost

Úvod

V rámci konference ministrů a ministryň pro Evropu německých spolkových zemí (EMK) jednají ministři, ministryně, senátoři a senátorky, státní tajemníci a tajemnice a evropsští radové, odpovědní za evropské otázky. Svobodný stát Sasko bude zastoupen Katjou Meier, státní ministryní spravedlnosti a pro demokracii, Evropu a rovnost.

EMK zastupuje zájmy spolkových států v evropských záležitostech vůči spolkové vládě a Evropské unii (EU). Aby bylo možné zaznamenat a zohlednit postoje spolkových států, je jejich postoj k aktuálním otázkám evropské politiky a projektům zpracován prostřednictvím společně přijatých rezolucí a prohlášení, které jsou předány spolkové vládě, institucím v Bruselu nebo jiným aktérům. Země se v rámci EMK rovněž shodují na tom, jak chtějí utvářet práci s veřejností v rámci evropské politiky a propagovat myšlenku Evropy.

Svobodný stát Sasko přebírá předsednictví EMK od 1. července 2021 do 30. června 2022. Rádi bychom využili této příležitosti a společně se zástupci ostatních spolkových zemí spolupracovali na posílení soudržnosti v EU. Chceme pomoci Evropě stát se demokratičtější, sociálnětější, ekologičtější a spravedlivější. Státní ministryně Meier se zasazuje o moderní, živou a občanům bližší Evropu a chce zlepšit spolupráci zejména prostřednictvím občanské a meziregionální výměny. V rámci předsednictví navrhuje Sasko pět tematických priorit pro dosažení těchto cílů:

1. přeshraniční spolupráce- česko- německé vztahy,
2. evropské občanství a budoucnost EU,
3. Zelená dohoda pro Evropu: inovace, klima a energie- implementace klimatických cílů EU v regionálním rozměru,
4. právní stát, demokracie a rovnost,
5. uprchlictví a migrace.

Centrálními zásadami našeho programu je posílení udržitelného, demokratického evropského společenství a reflexe hodnot EU. Náš program se bude v průběhu předsednictví nadále dynamicky rozvíjet a zohledňovat impulsy ze skupiny zemí.

Termíny a místa

Během saského předsednictví jsou naplánovaná 3 zasedání EMK:

- 87. EMK ve dnech 8. a 9. září 2021 v **Chemnitz**,
- 88. EMK ve dnech 9. a 10. února 2022 v **Bruselu**,
- 89. EMK dne 9. června 2022 v **Berlíně**.

Další akce a pracovní setkání se budou konat například v Lipsku, Berlíně, Praze nebo v polsko-česko-německém trojmezí. Volba konferenčních míst zdůrazňuje důležitost spolupráce s našimi východními sousedy. V roce 2022 oslaví saské Styčné kanceláře v Praze a Vratislavi svá 10. výročí.

Chemnitz – Evropské hlavní město kultury 2025

Jako Evropské hlavní město kultury 2025 je Chemnitz předurčen k hostování první EMK pod saským předsednictvím. Chemnitz sdílí tento titul s Nova Gorica ve Slovinsku (společně se sousedním italským městem Gorizia). S heslem „C the unseen“, které dokázalo přesvědčit mezinárodní porotu, se Chemnitz v roce 2025 zaměří na neviděné: neviděné „tiché centrum“, neviděné město, neviděné evropské sousedy, neviděná místa a biografie, neviděný talent každého jednotlivce. Cílem je „zviditelnit Chemnitz, který nikdo v Evropě na svém radaru nemá“.

Chemnitz nabízí nejen neustále se rozvíjející průmysl, ale také jedinečnou architektonickou směsici a živou kulturní krajinu. Město zažilo rychlý vzestup v 19. století v době industrializace: textilní průmysl, konstrukce strojů a vozidel. Mezi nejznámější podnikatele patřil „saský král lokomotiv“, Richard Hartmann a dynastie výrobců ponožek Esche. Společnosti jako „Wanderer“ a „Auto Union“ však také učinily z města jednu z nejbohatších obcí v Německu. Poté, co byl během druhé světové války téměř úplně zničen, byl Chemnitz v době NDR přestavěn na „Karl-Marx-Stadt“. O tom dodnes svědčí tvář města. Nejznámější je bezpochyby busta Karla Marxe, kterou místní obyvatelé láskyplně nazývají „Nischel“. Dnes je třetí největší město ve Svobodném státě Sasko opět důležitým technologickým místem. Chemnitz je také pojmem v umění a kultuře, a to nejen díky mezinárodně známým uměleckým sbírkám Chemnitz a muzeu Gunzenhauser.

Česká republika a Německo- společný růst ve sjednocené Evropě

Přijímáme prohlášení 83. EMK, že přeshraniční spolupráce na státní úrovni je konstitutivním prvkem evropské integrace a je nezbytným příspěvkem k zachování evropské myšlenky. Konkrétně se během saského předsednictví bude klást důraz na spolupráci se sousedními zeměmi Sasko- Polskem a Českou republikou. V návaznosti na 83. EMK má být v Chemnitzu vydáno prohlášení o česko-německé spolupráci.

Spolupráce se saskými evropskými sousedy, Polskem a Českou republikou, má ústavní status. Svou polohou uprostřed Evropy, hraničící s přibližně 600 km s Českou republikou a Polskem, a se čtyřmi euroregiony hraje Sasko překlenovací roli. Sasko je druh živé „miniaturní Evropy“. Již tak úzké bilaterální a přeshraniční vztahy s bezprostředními sousedy mají vysokou prioritu a v příštích letech se zintenzívní, protože je zapotřebí větší výměny na všech úrovních. Úzká spolupráce a postupné sbližování na regionální úrovni také nabízejí periferním hraničním oblastem šanci stát se novými evropskými centry. Zejména východoněmecké příhraniční regiony tak mohou přitáhnout větší pozornost evropské politiky.

Z dlouhodobého hlediska je důležité rozšířit spolupráci v různých oblastech - v kultuře, vědě a podnikání i v otázkách bezpečnosti, ochrany životního prostředí a vzdělávání. Jak úzce jsou pohraniční regiony propojeny a jak důležité je pro lidi evropské občanství, bylo patrné právě při uzavírání hranic v rámci protikoronavirových opatření. Zde bylo jasné, že kromě stávající spolupráce mezi policejními správami je třeba podporovat rozvoj a rozšiřování přeshraničních záchranných a zdravotnických služeb. Zvláštní pozornost by měla být věnována rozvoji meziregionálních spojení ve všech druzích dopravy. Kromě vzdělávání v oblasti sousedního jazyka je třeba dále podporovat setkávání lidí různého věku a z různých sociálních skupin. Tyto formy výměny jsou důležitým příspěvkem k živé Evropě, která je blízká svým občanům a posiluje celoevropské společenství.

Dobré sousedské vztahy se pěstují také prostřednictvím živé výměny osvědčených postupů, do níž jsou kromě spolkových a státních vlád zapojeny také různé další subjekty, například Styčné kanceláře Svobodných států Sasko a Bavorsko, euroregiony, partnerská města a obce, obchodní komory a nevládní organizace.

Budoucnost EU: evropská demokracie

Výměny a setkání jsou přirozeně úzce spojeny s evropským občanstvím, na které se zaměřuje evropský projekt. Kdokoli je posiluje, posiluje demokratickou účast občanů, ochranu jejich práv a jejich mobilitu. Evropským občanem je ten, kdo je občanem členského státu, aniž by evropské občanství nahradilo státní občanství. Evropští občané se mohou usadit na místě podle svého výběru a mimo jiné mají aktivní i pasivní volební právo v komunálních a evropských volbách v tom členském státě, v němž mají bydliště (článek 20 SFEU). Ačkoli Evropská komise ve své zprávě o občanství EU předpokládá, že mnoho občanů se může v zásadě vztahovat k pojmu „občanství EU“, práva, která s ním souvisejí, se bohužel těžko vnímají. Zejména v příhraničních regionech ukazují úspěchy evropského občanství významnou přidanou hodnotu.

Další rozvoj evropského občanství směrem k evropské státní příslušnosti založené na stejných právech pro všechny občany by byl důležitým stavebním kamenem demokratického posílení evropského sjednocení. Evropská komise by chtěla čelit demokratickým deficitům v EU pomocí „nového podnětu pro demokracii v Evropě“ jako jednoho ze šesti zastřešujících cílů pro současné legislativní období. Různé nástroje, jako například tříletá Zpráva o občanství EU (prosinec 2020) a Evropský akční plán pro demokracii, mají pomoci zvýšit odolnost demokracií v EU. Se saským předsednictvím EMK chceme přispět k dalšímu rozvoji evropské demokracie a usilujeme o přijetí usnesení EMK k posílení občanství EU.

Společné utváření budoucnosti Evropy

Evropská politika by ráda zapojila občany do utváření budoucnosti EU, a proto zahájila Konferenci o budoucnosti Evropy. EMK by měla hrát aktivní roli a vyjadřovat hlas zemí. Je na čase překonat status quo evropské integrace a vyvinout pozitivní vizi budoucnosti evropského společenství. Zavázali jsme se k zajištění toho, aby návrhy vypracované občany týkající se budoucnosti EU byly opravdu prozkoumány a pokud možno realizovány. Silná demokracie potřebuje stabilní, ale flexibilní základ, stejně jako odpovědné občany, kteří znají a uplatňují svá demokratická práva. Na rozdíl od trhu a měny není demokracie v Evropě ještě úplná. To je další důvod, proč je důležité posílit evropské občanství a učinit jej skutečným a hmatatelnějším.

Zelená dohoda pro Evropu: inovace, klima a energie pro klimaticky neutrální EU

Evropa nemá budoucnost, pokud zanedbáme jeden zásadní aspekt: ochranu klimatu. Zničení našich životů spojené s klimatickou krizí je existenční hrozbou pro globální přírodu a lidstvo. Zelenou dohodou připravila Evropská komise cestu pro klimaticky neutrální kontinent do roku 2050. Důsledná opatření na ochranu klimatu se opakovaně odkládají na pozadí hospodářských nebo sociálních omezení. Četné ekonomické studie i poslední zpráva Mezinárodní energetické agentury ukazují, že klimatická neutralita je v Evropě možná a povede k získání pracovních míst a zvýšení ekonomické síly. To však platí pouze v případě, že je důsledně realizován cíl 1,5 stupně Pařížské dohody o klimatu. Jinak bude klima nenávratně poškozeno a pozitivní ekonomické účinky se buď nenaplní, nebo budou výrazně sníženy.

O osudu naší planety bude rozhodnuto v příštích pěti letech. To, co uděláme do roku 2026, je zásadní, abychom zabránili bodům zvratu klimatu a nevratným škodám způsobeným globálním oteplováním. V létě 2021 plánuje EU učinit důležitý krok vpřed a přijmout balíček „Fit for 55“. Tato navrhovaná nařízení by rovněž měla přispět více než 55% ke snížení emisí skleníkových plynů. Inovativní sílu hospodářství a společnosti je nyní třeba využít k aktivní práci na cíli v oblasti klimatu a k zajištění zelené rekonstrukce po koronavirové krizi a spravedlivém přechodu. Tento požadavek je rovněž v souladu s rozsudkem Spolkového ústavního soudu ze dne 29. dubna 2021, který vyzývá zákonodárce, aby dodržovali mezigenerační spravedlnost a neodkládali nezbytná snížení emisí. Portugalské předsednictví Rady EU učinilo z udržitelnosti jednu ze svých klíčových otázek.

V rámci předsednictví EMK usilujeme o usnesení EMK, které bude popisovat německé a regionální ochranné pásy Zelené dohody pro Evropu. Sasko se zasazuje o to, aby v boji proti koronavirové krizi nebyla přehlížena klimatická krize. Podpora na obnovu musí být spojena s přísnými environmentálními a klimatickými kritérii.

Rok 2021 je i na mezinárodní úrovni důležitým rokem v oblasti ochrany klimatu a životního prostředí: prezident USA vrátil ochranu klimatu zpět do agendy USA a v listopadu 2021 se v Glasgow koná 26. Konference OSN o změně klimatu (COP26). Usnesením EMK chceme propagovat to, aby se Evropa a německá vláda objevily na klimatické konferenci OSN společně s USA jako průkopníci klimatické neutrality, a tak se zasadily o evropské hodnoty za účelem ochrany našeho kontinentu a naší Země.

EU jako právní stát

Svoboda, rovnost, demokracie a právní stát jsou ústředními pilíři evropského společenství. Máme odpovědnost za zachování a ochranu těchto základních hodnot, protože EU je prostorem svobody, bezpečnosti a práva. Ve všech členských státech vystavila pandemie COVID-19 tyto základní hodnoty riziku. Ale i v letech před pandemií zaútočily populistické a reakční strany a hnutí na právní komunitu a stále více ji podkopávaly. Proto jsme o to více odhodlaní v našem předsednictví EMK posílit právní stát v EU a chránit lidská práva a evropské společenství bez diskriminace. Ochrana a další rozvoj právní komunity mají pro EU existenční význam - pouze tak můžeme vytvořit svobodnější, spravedlivější a demokratičtější Evropu. Pouze jako právní společenství může Evropa odpovědět na otázky spravedlnosti spojené s ekologickými, digitálními a demografickými změnami. Právní stát a dodržování lidských práv jsou hlavními evropskými zásadami, jimž se cítíme být zavázáni.

Ochrana základů právního státu a posílení uznání práva

Evropské dějiny opakovaně ukazují, že je znovu a znovu potřeba dosáhnout a udržet svobodu, demokracii a právní stát. I dnes se musíme postavit za své základní hodnoty, protože zpráva o právním státu a probíhající řízení o právním státu vyvolávají obavy, že by zásada právního státu mohla být nenapravitelně narušena. Proto se zasazujeme o to, aby EU zůstala právním společenstvím založeným na nedotknutelných zásadách právního státu. Cílem našeho předsednictví EMK je formulovat politickou vůli zemí účinně chránit právní stát. Za tímto účelem musí být efektivně implementovány a použity stávající nástroje právního státu. Režim podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie nesmí být politickým vyjednávacím nástrojem mezi Radou a Evropskou komisí. Právní stát vyžaduje implementaci platného práva EU - nejen od každého jednotlivého členského státu, ale také od samotných institucí EU.

Právní společenství lze zachovat, pouze pokud EU jedná jako společenství politických hodnot a pokud občané EU vnímají a oceňují právo jako základ svého společenství. EMK se považuje za propagátora evropské myšlenky a vždy se zasazovala o společné evropské hodnoty. Hlavním zaměřením EMK během saského předsednictví je proto prohloubení smyslu občanů pro právní stát.

Na konferenci a prostřednictvím doprovodných akcí a výstav chceme vyjádřit zásadní význam práva pro naše soužití v Evropě. V různých formátech se chceme s občany a odborníky podělit o hodnoty, morálku a ústřední roli právního státu pro svobodu, rovnost, mír a prosperitu v Evropě.

Společné hodnoty jsou založeny na vzájemném porozumění

Svobodný stát Sasko hraje jako východoněmecký spolkový stát překlenovací roli mezi ústavní tradicí západoevropských členských států a ústavním porozuměním ve východoevropských členských státech, které bylo ovlivněno socialismem. Hodnoty právního státu lze společně rozvíjet pouze na základě vzájemného porozumění. V rámci saského předsednictví EMK chceme využít našich vynikajících kontaktů v polské a české advokacii, soudnictví a jurisprudenci k rozhovorům o našich společných hodnotách a jejich nastínění a posílení. K tomuto uspořádáme v Lipsku trinacionální konferenci o právním státu. Výsledky chceme představit na zasedání EMK v Bruselu.

Společenství svobody a ochrany

Svou iniciativou Unie pro rovnost reagovala Evropská komise na neúplný standard ochrany menšin a implementací evropského pilíře sociálních práv učinila důležitý krok ke snížení nerovností v rámci EU. Naproti tomu se v celé Evropě v současné době objevují rasově motivované násilné činy, rasistické agitace a otevřená diskriminace žen a LGBTTIQ* osob. V rámci EMK chce jít zejména Svobodný stát Sasko příkladem pro otevřenost světu, respekt k lidské důstojnosti a stejná práva pro všechny lidi. Na základě „Akčního plánu EU proti rasismu 2020–2025“ a „Strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ a Strategie pro rovnost LGBTTIQ* v EU chceme společně s našimi sousedními zeměmi a regiony chránit před diskriminací na základě pohlaví, barvy pleti, původu nebo náboženství, jakož i svobody LGBTTIQ* osob a situace „duhových“ rodin. Tímto způsobem také pomáháme posilovat EU jako právní společenství a také interně reprezentovat hodnoty Unie.

Hodnoty EU: Lidská práva jako základ evropské uprchlické a integrační politiky

U EU jako společenství práva a hodnot musí být kladen důraz na řešení útěku a migrace. Zatímco počet registrovaných uprchlíků v EU, Německu a Sasku klesá, z globálního hlediska dochází k enormním migračním pohybům a především k pohybu uprchlíků. Na vnějších hranicích EU stále dochází k nelidským situacím. Aby se zlepšila bolestivá situace uprchlíků na těchto hranicích, je třeba přijmout opatření na všech úrovních.

Migrační a azylový balíček předložený Evropskou komisí v roce 2020 je doprovázen novými nebo pozměněnými směrnicemi, nařízeními a doporučeními. Je důležité podporovat cíl stanovený v politických pokynech pro Komisi na období 2019--2024: přerozdělit zatížení členských států v souvislosti s útekem a azylem při respektování evropských hodnot, lidských práv a dodržování zásad právního státu.

V rámci předsednictví EMK chceme aktivně doprovázet evropskou azylovou a migrační politiku a usilovat o společné řešení, které bude odrážet naše hodnotové společenství.

Ústředními otázkami jsou, jak může Německo a země dostát své roli při vytváření co nejširšího humanitárního spojení, které se solidárně podílí na přijímání a přerozdělování uprchlíků. Protože takové spojení je nejen politicky, ale především lidsky nezbytné. Zásady právního státu musí platit nejen na přijímání a rozdělování migrantů, ale musí být rovněž dodržovány při jednání se všemi institucemi zapojenými do těchto procesů.

Kromě toho chceme v rámci EMK kvůli nedostatku kvalifikovaných pracovníků a demografickému vývoji v některých členských státech, včetně Saska, tematizovat evropskou migrační politiku. Jde o přistěhovalectví, zejména za účelem studia, vzdělání a práce. Uvažujeme o spravedlivé a udržitelné migraci, a to jak s ohledem na země původu, tak s ohledem na pracovní podmínky zaměstnanců.

Na základě těchto hlavních bodů chceme utvářet předsednictví EMK společně se zástupci vlád spolkových států pověřených evropskou politikou. Doufáme v mnoho osobních setkání, abychom s Vámi mohli navázat plodnou výměnu.

Máte-li jakékoli dotazy nebo návrhy, neváhejte kontaktovat kancelář EMK.

Saské předsednictví EMK

SASKÉ STÁTNÍ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI
A PRO DEMOKRACII, EVROPU A ROVNOST

Stabsstelle Europa
Hansastraße 4 | 01097 Dresden

Tel.: +49 (0)351 564-15322

E-mail: emk-vorsitz@europa.sachsen.de

www.europa.sachsen.de

www.europaminister-innen.de